

Kemianteollisuuden suhdannetilanne oli toukokuussa hyvä. Suhdanneodotukset ovat tosin painuneet Venäjän hyökkäyssodan ja kohonneiden energian hintojen myötä tuntuvasti pakkaselle. Energiatilanne huolestuttaa valtaosaa yrityksistä, ja vain pieni osa jäsenyrityksistä on voinut toistaiseksi siirtää kohonneita hintoja täysimääräisesti eteenpäin omiin tuotteisiinsa.

Energiapanosten hinnat nousseet tuntuvasti

Kemianteollisuuden yritysten käyttämä energiapaletti on moninainen. Eniten käytetään sähköä, öljyä ja kaukolämpöä. Maakaasua käyttää noin 20 % jäsenyrityksistä.

Kemianteollisuus ry:n kesäkuun jäsenpulssin¹ tietojen mukaan jäsenyritykset maksavat käyttämästään energiasta keskimäärin 66 % enemmän kuin vuosi sitten (mediaani +30 %).

Hinnanmuutosten vaihteluväli on suuri. Uusiutuvia energiamuotoja hyödyntävät yritykset ovat selvinneet pienimmillä kustannuksilla, ja maakaasua käyttävät ovat kohdanneet suurimmat hinnannousut.

Kohonneet energian hinnat eivät ole toistaiseksi siirtyneet täysimääräisesti hintoihin

Noin 70 % jäsenyrityksistä kertoo, että ovat vieneet kohonneita energiakustannuksia osittain omien tuotteidensa hintoihin. Jäsenistä 20 % ilmoittaa, ettei siirtovaraa ole ollut lainkaan. Täysimääräisesti tai lähes täysimääräisesti kohonneita hintoja on pystynyt viemään eteenpäin 5 % jäsenistä.

Tätä vasten ei ole ihme, että 70 % jäsenyrityksistä on huolissaan energian hintakehityksestä sekä vuoden aikajänteellä että pidemmällä aikavälillä.

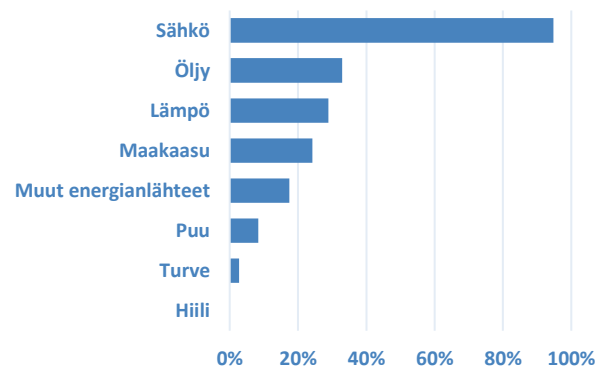
Maakaasun suhteen tilanne toistaiseksi vakaa

Kemianteollisuus on ollut merkittävä maakaasun käyttäjä Suomessa. Vuonna 2021 ala käytti n. 50 % teollisuustuotantoon käytetystä maakaasusta.

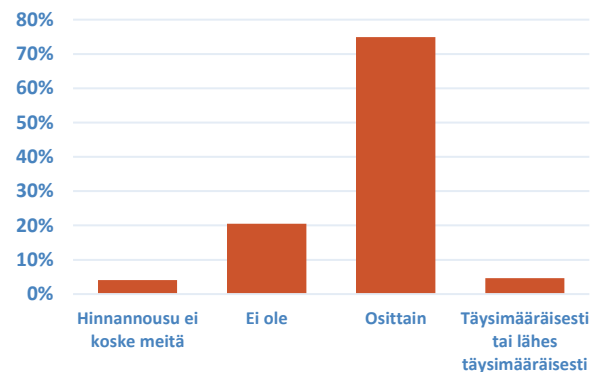
Tämän hetken tietojen mukaan maakaasua on Suomessa saatavilla hyvin koko kesän ajan. Syksyn ja talven osalta ilmassa on enemmän kysymysmerkkejä.

Maakaasua on käytetty tyypillisemmin suurissa kuin pienissä yrityksissä, joskin korvausinvestointien osalta pienten yritysten tilanne on suuria haastavampi.

Kemianteollisuuden yritysten energianlähteet, %

Onko yrityksellenne ollut mahdollisuutta siirtää kohonneita energian hintoja omiin tuotteisiinne?

+66%

Jäsenyritysten
energiakustannukset
keskimäärin vuodessa

¹ Kemianteollisuus ry:n kysely toimitusjohtajille. Kysely oli auki 8.-12.6.2022. Vastauksia kertyi 74. Vastaukset painotettu kokoluokkien avulla vastaamaan koko jäsenkuntaa.

Kemianteollisuuden suhdannetilanne alkuvuodesta hyvä

Kemianteollisuuden yritysten tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaavat arviot ovat tällä hetkellä tavanomaista korkeammalla, joskin laskusuunnassa vuodenvaihteeseen osuneesta suhdannehuipusta. Vallitsevaa tilannetta koskeva saldoluku oli toukokuussa 23.

Tulevien kuukausien suhdanneodotukset ovat painuneet selkeästi negatiivisiksi, mutta eivät samalla mittalla kuin koronapandemian alussa. Suhdannenäkymiä synkentävät Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan kerrannaisvaikutuksineen, energian hintojen korkea taso ja yhä piukkoina pysyttelevät tuotantoketjujen pullonkaulat.

Kemianteollisuuden tuotantomäärät hakevat suuntaa

Kemianteollisuuden tuotantomäärät ovat nousseet korona-ajan notkahduksesta. Viime kuukausien suurin tuotantomäärä saavutettiin tammikuussa 2022. Tämän jälkeen tuotantomäärät eivät ole enää kasvaneet, ja ovat yhä selvästi jäljessä koronaa edeltänyttä aikaa. Tämän hetken tuotantomäärien vertailutasoon vaikuttaa öljynjalostamon lakkautus kevätlvella 2021.

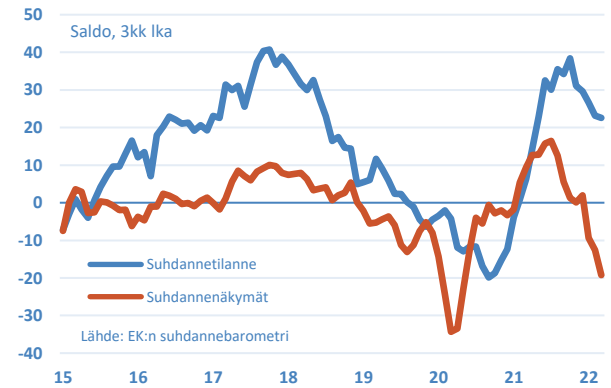
Kemianteollisuuden tilauskanta on keskimääräinen

Kemianteollisuuden tilauskanta on euroissa mitattuna poikkeuksellisen korkealla. Tilauskanta, jota Tilastokeskus mittaa vain peruskemian ja lääketeollisuuden osalta, oli vuoden 2022 huhtikuussa 33 % suurempi kuin kaksi vuotta sitten.

Mikäli tilauskannan muutosta tarkastellaan määrällisesti ja laadullisesti (volyymi), havaitaan tilauskannan liikkuvan samalla tasolla kuin vuosina 2019–2020. Vuoden 2020 huhtikuuhun verrattuna tilauskannan volyymi oli vuoden 2022 huhtikuussa 9 % pienempi.

EK:n suhdannebarometrin tietojen mukaan Kemianteollisuuden nykyinen tilauskanta riittää turvaamaan tuotannon reiluksi kolmeksi kuukaudeksi. Luokema on pitkän aikavälin keskiarvon mukainen. Vuosina 2017–2021 tilausten turvaama tuotanto oli keskimäärin yli neljä kuukautta.

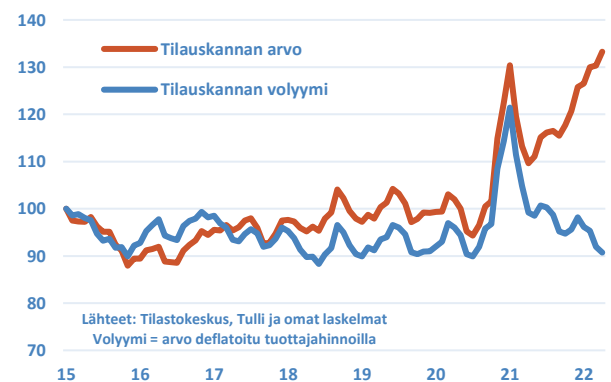
Kemianteollisuuden suhdanteet

Kemianteollisuuden tuotannon volyymi

Kemianteollisuuden uusien tilausten arvo ja volyymi

Kohonnut hintataso nostaa myös liikevaihtoa

Kemianteollisuuden yritysten kausitasoitettu liikevaihto oli tammikuussa 2021 kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla. Liikevaihdon muutokseen vaikuttavat tuotantomäärien lisäksi etenkin muutokset tuottajainnoissa.

Tyypillisesti kemianteollisuuden liikevaihto seuraa raakaöljyn hintakehitystä. Tammi-maaliskuussa 2021 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 93 euroa barretilta, eli noin 83 % vuodentakaista hintaa suurempi.

Hintapaineet jatkuvat EU:n Venäjälle asettamien tulevien raakaöljysanktioiden myötä. Lisäksi yhteisvaluutta euron heikentyminen dollariin nähden (13 prosenttia vuodessa), nostaa raakaöljyn ja öljyjalosteiden euromääristä hintaa.

Tuottajahinnat nousseet etenkin peruskemiassa

Kemianteollisuuden tuottajahinnat ovat nousseet voimakkaasti koronakriisin jälkimainingeissa. Suurinta nousu on ollut peruskemian tuotteissa, joiden hinta on noussut vuoden aikana n. 40 %. Vuoden 2015 tasoon nähden hinnat ovat nousseet peräti 70 %.

Kumi- ja muovituotteiden hinnat ovat nousseet vuodessa 24 %. Lääketeollisuuden tuotteissa hintakehitys on ollut tasaisempaa.

Öljyteollisuuden tuottajahintoja Tilastokeskus ei julkaise, mutta niiden kehityksestä saa osviittaa raakaöljyn hintamuutoksista, sekä julkisesti saatavilla olevista öljynjalostusmarginaaleista.

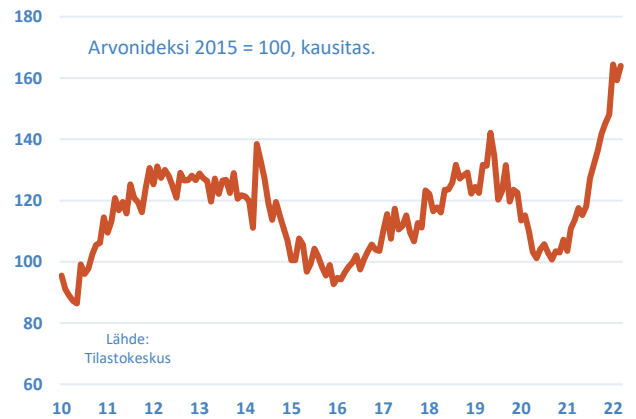
Tuottajahintojen kehityksen taustalla on kallistunut energia sekä koronakriisin aiheuttamat globaalit tuotanto- ja toimitusongelmat. Lisäksi Venäjälle asetut sanktiot ja Venäjän asettamat vastapakotteet ovat aiheuttaneet hintapainetta useissa kategorioissa.

Raaka-aineiden hinnannousu haittaa edelleen yritystoimintaa

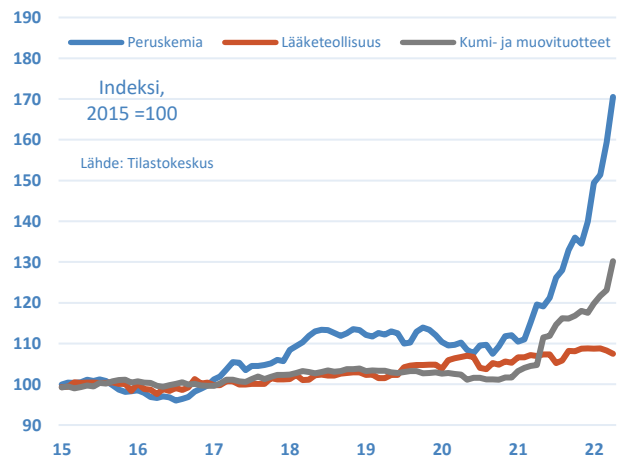
Raaka-aineista ja komponenteista on ollut kuukausitolkulla maailmanlaajuisesti pulaa. Kesäkuun jäsenkyselyn mukaan ongelmat ovat edelleen relevantteja. Raaka-aineiden ja komponenttien hinnannousu haittaa liiketoimintaa 96 % yrityksistä.

Yrityksistä 21 % on ollut mahdollisuus siirtää lähes täysimääräisesti tai täysimääräisesti välituotteiden kohonneita hintoja omiin tuotteisiinsa. Lukema on noussut hieman edellisestä jäsenpulsista.

Kemianteollisuuden liikevaihto

Kemianteollisuuden tuottajahinnat

96%

Jäsenistä raaka-aineiden ja komponenttien hinnannousu haittaa liiketoimintaa

Kemia - osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaasu- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maalteollisuus

Talouskatsauksen teksti perustuu 14.6.2022 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtava asiantuntija Sampo Pehkonen

Kemianteollisuus ry
sampo.pehkonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 763 4700

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi

Twitter: @kemianteollisuus